

ÜNİTE 2 TARİHE YOLCULUK

Konu: Türklerin Ana Yurdu Orta Asya

1. Ünlü Tarihçi Jean Paul Roux, Türkler ve Orta Asya hakkında şu bilgileri vermiştir:

“Aslında Türkler kendilerini **“güçlüler”** olarak adlandırmakta haklıydılar. Ülke şartları son derece acımasızdı ancak buna uyanlar yaşayabilirdi. Çünkü bu bölge ortalama yükseltisi 1200 ile 1400 metre arasında değişen bir yayladır. Dağların yükseltisi ise 4000 metrenin üstündedir. Büyük çöküntüler ve yüksekliklerden oluşur. Bölge çok az yağış almaktadır. Kışın şiddetli soğuklar olur, sıcaklık -50 dereceye kadar düşer, akarsular ve göller donar.”

Yukarıdaki açıklamayı yapan tarihçi Türklerin hangi özelliğini vurgulamak istemiştir?

- A) Orta Asya bölgesinin coğrafi özelliklerini.
- B) Bölgenin doğal güzelliklerinin neler olduğunu.
- C) Türklerin bu bölgeyi çok sevdiğini ve doğasını koruduğunu.
- D) Doğal şartların zorluğuna rağmen Türklerin uyum sağlamayı bildiklerini.

2.

Orta Asya'nın coğrafi özellikleri, “bozkır kültürünün” ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Bozkır kültürü, Türkler arasındaki sosyal ve ekonomik yapıyı şekillendiren temel faktördür. Çadır, kilim ve demir bu kültürün önemli unsurlarındandır. Türkler yılın belli bölümlerinde mevsim koşullarına göre yerlerini değiştirerek konargöçer bir hayat tarzı yaşamakta ve daha çok hayvancılıkla uğraşmaktaydılar.

Yukarıdaki açıklamaya göre Türkler hayvancılığın yanında;

- I. Ticaret,
- II. Dokumacılık,
- III. Madencilik,
- IV. Tarım

gibi ekonomik faaliyetlerden hangileriyle ilgilenmiştir?

- A) I-III
- B) II-III
- C) II-IV
- D) I-II

3. Türklerin ilk ana yurdu olan Orta Asya sert karasal iklimin yaşandığı, bozkırların geniş yer kapladığı bir coğrafyadır. Bu durum Türklerin sosyal ve ekonomik yaşantısına şekil vermiş ve konargöçer bir yaşam sürmesinde etkili olmuştur.

Açıklamaya göre Türklerin yaşantısıyla ilgili hangisi doğrudur?

- A) Türklerin Orta Asya'yı yurt olarak seçmesinde iklim koşullarını etkili olmuştur.
- B) Türkler yerleşik yaşama geçmeyi düşünmemiştir.
- C) Coğrafi koşullar Türklerin konargöçer bir yaşam biçimi sürmesinde belirleyici olmuştur.
- D) Türkler hayvancılıkla geçindiği için konargöçer yaşamı benimsemiştir.

4.

(Pazırık Halısı)

İlk kez Hunlar tarafından koyun yününden dokunarak kullanılan halı, Türklerin dünya medeniyetine bir armağanı olarak kabul edilmiştir.

Sadece yukarıdaki bilgiye dayanarak Türkler;

- I. hayvancılık,
- II. tarım,
- III. dokumacılık,

gibi ekonomik faaliyetlerden hangileriyle ilgilenmişlerdir?

- A) I-III
- C) II-IV

ÜNİTE 2 TARİHE YOLCULUK

Konu: Türklerin Ana Yurdu Orta Asya

5.

Çin kaynaklarında Hunlar ve kök Türklerle ilgili; "Çadırlarını keçeden yaparlar, konargöçer bir hayat yaşarlar. Yazın serin, kışın sıcak yerlere çekilirler." İfadeleri yer almaktadır.

Çin kaynaklarındaki bu ifadeyi okuyan bir kişi Türklerle ilgili hangi bilgiyi edinmiş olur.

- A) Kültürel zenginlikleri
- B) Yaşam biçimleri
- C) Ticari faaliyetleri
- D) Askeri özellikleri

6. Konargöçer yaşamı benimseyen Türkler en çok at, koyun ve sığır yetiştirmişlerdir. Bunun yanında tahılı öğütürerek un ve ekmek yapmışlardır. Çadırlarını keçeden yapmışlar, kilim gibi eşyalara dokudukları desen ve motiflerle sanat anlayışlarını yansıtmışlardır.

Açıklamaya göre Türkler, aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisiyle ilgilenmiş olamaz?

- A) Tarım
- B) Hayvancılık
- C) Dokumacılık
- D) Ticaret

7.

Merhaba ben Metehan. Babam Teoman, Hun Devleti'nin ilk hükümdarıdır. Babam İpek Yolu için Çinlilerle mücadele etmiştir. Çin üzerine akınlar düzenlemiştir.

Metehan'ın verdiği bilgiye göre Hun Devleti'nin Çinlilerle mücadelesinin sebebi hangi alanla ilgilidir?

- A) Ticari
- B) Siyasi
- C) Askeri
- D) Sosyal

8. Hun sanatının temeli konargöçer yaşam tarzına dayanır. Bu nedenle yerleşik hayata özgü olan tapınak, saray, hale gibi sanat yapılarına Hun sanatında pek rastlanmaz. Bunu yerine yaşadıkları hayata uygun estetik değeri yüksek eşyalar yapmışlardır.

Buna göre Hunlarda tapınak, saray, kale gibi mimari yapılara rastlanmamasının sebebi nedir?

- A) Çadırlarda yaşamayı daha çok sevmeleri.
- B) Saray, tapınak gibi yapıların nasıl yapıldığını bilmemeleri.
- C) Göçebe bir yaşam benimsenmesi.
- D) Estetik yönden daha değerli ürünler yapmak istemeleri.

9. Orta Asya'da konargöçer yaşayan Türkler, özellikle ekonomik şartların zorlaşmasından dolayı, başka yerlere göç etmeye başlamışlardır. Yıllar içerisinde de iklim şartları, dış baskılar Çin saldırıları, nüfus artışı, bağımsız yaşama arzusu vb. nedenlerden dolayı göçler devam etmiştir. Avrupa'ya uzanan Türk göçleri sonucunda Kavimler Göçü başlamıştır.

Yukarıdaki açıklamaya göre Türkleri göçe zorlayan nedenler arasında hangisi sayılamaz?

- A) Doğal koşulların etkisi
- B) Dış baskılar
- C) Geçim koşullarının güçleşmesi
- D) Esaret altında yaşama isteği

ÜNİTE 2 TARİHE YOLCULUK

10. Hun devleti Metehan zamanında en güçlü dönemin yaşadı. Orduda ilk kez onlu sistemi kullanan Metehan, İpek Yolunun denetimini ele geçirdi. Böylece Hun ekonomisi güçlendi. Çin topraklarının büyük bölümünü ele geçiren Metehan Çin'i vergiye bağladı.

Açıklamaya göre Metehan'la ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çin'e karşı üstünlük sağlamıştır.
- B) Askeri yenilikler yapmıştır.
- C) Çin topraklarına Türkleri yerleştirmiştir.
- D) Ekonomik kazançlar sağlamıştır.

11.

DURUM: Metehan öldükten sonra taht kavgaları yaşanmış. Devlet Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmış, daha sonrada Çin egemenliği altına girmiştir.

DURUM : Kök Türk Devleti'nde Mukan Kağan'dan sonra tahta geçen kağanlar devleti iyi idare edememiştir. Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılan devlet kısa bir zaman sonra Çin egemenliğine girmiştir.

Durumlara göre Türk devletlerinin Çin egemenliğine girmesiyle ilgili çıkarılabilecek ortak sonuç hangisidir?

- A) Yönetimde yaşanan olumsuzluklar yıkılmalarında etkilidir.
- B) Çin'in etkisiyle Türk devletleri ikiye parçalanmıştır.
- C) Türk devletleri ve Çin arasında uzun bir barış dönemi yaşanmıştır.
- D) Türkler devlet yönetimi konusunda başarılıdır.

Konu: Türklerin Ana Yurdu Orta Asya

12. (I) Kök Türk yazıtları olarak bilinen abideler II.Kök Türk Devleti'ne aittir. **(II)** Ayrıca Bengü Taş (Ebedi Taş) ismi de verilen bu yazıtlarda Türk adı ilk defa millet adı olarak kullanılmıştır. **(III)** Kök Türk yazıtlarında dünyanın yaratılışı, Kök Türk Devleti'nin kuruluşu, yıkılışı ve tekrar kuruluşu anlatılmış; toplumsal hayatın her alanıyla ilgili öğütler verilmiştir. **(IV)** Bu yazıtlar 38 harften oluşan Kök Türk alfabesi ile yazılmıştır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde yazıtların içeriği hakkında bilgi verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

13. Aşağıda Uygur devleti ile ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir.

Diplomatik belgeleri, sözleşmeleri, vasiyetleri vb. belgeleri sakladıkları ciddi bir birikimleri vardır. Tahta oyma kalıplı matbaa tekniğini kullanmışlardır. Birçok el yazması eser yanında baskı tekniğini kullanarak eserler ortaya koymuşlardır. Siyah ve kırmızı mürekkep kullanarak kağıt üzerine yazmışlardır. Uygur medeniyetine ait izler devlet teşkilatının çok gelişmiş olduğunun bir göstergesidir. Posta teşkilatı, vergi sistemleri kurmuşlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yazım işini kolaylaştıran teknikleri vardır.
- B) Kağıdı ve matbaayı icat etmişlerdir.
- C) Hukuk alanında gelişmişlerdir.
- D) Devlet sistemlerinde kurumsal yapı örnekleri vardır.

ÜNİTE 2 TARİHE YOLCULUK

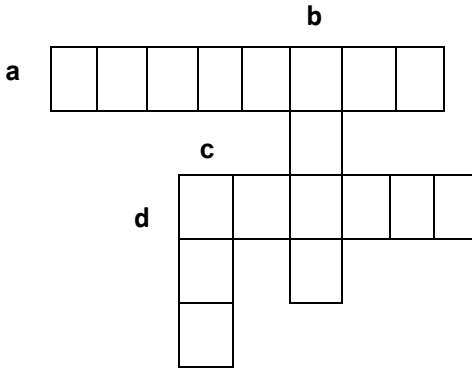
14. Aşağıda Orta Asya Türk devletleriyle ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- (I) Tarihte bilinen ilk Türk devletidir.
- (II) Türk tarihinin ilk yazılı belgelerini ortaya koymuşlardır.
- (III) Mani inancını benimseyerek din değiştiren ilk Türk devletidir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	<u>Hun</u>	<u>Uygur</u>	<u>Kök Türk</u>
A)	I	II	III
B)	II	III	I
C)	III	II	I
D)	I	III	II

15.

İlk Türk devletleriyle ilgili yukarıdaki bulmacayı çözmek için gerekli ipuçları şunlardır:

- a. Önemli konuların görüşüldüğü meclisin adıdır,
- b. Yönetimde etkili olan yazısız kurallardır,
- c. Ülkeyi yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmasıdır,
- d. Ölülerin gömüldüğü mezarların adıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ipuçlarına verilebilecek bir cevap olamaz?

- A) Kurultay
- B) Töre
- C) Kut
- D) Kitabe

16.

Kök Türk yazıtları II. Kök Türk Devleti'ne aittir. Yazıtlarda Türk adı ilk defa millet adı olarak kullanılmıştır. Yazıtlarda dünyanın yaratılışı, Kök Türk Devleti'nin kuruluşu ve yıkılışı anlatılmaktadır. Bu yazıtlar 38 harften oluşan Kök Türk alfabesi ile yazılmıştır.

Kök Türk Yazıtlarıyla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Yazıtların en önemli özelliği nedir?
- B) Hangi devletten günümüze ulaşmıştır.
- C) Hangi Alfabe ile yazılmıştır?
- D) Konusu nedir?

17. İlk Türk devletlerinde devlet işleri kurultayda görüşülürdü. Kağanın yanında Hatun'da toplantılara katılırdı. Türkler arasında Gök Tanrı inancı yaygındı. Ölümünden sonra yaşamın devam ettiğine inanılırdı. Yaşam biçimlerini anlatan savlar (atasözleri), koşuk adı verilen şiirler ve meşhur destanları vardı.

Açıklamada ilk Türk devletleriyle ilgili,

- I. Yönetim,
- II. Din,
- III. Ticaret,
- IV. Edebiyat,

alanlarından hangileriyle ilgili bilgiler verilmiştir?

- A) I-III-IV
- C) I-II-IV

CEVAPLAR

- 1 A B C ☒
- 2 A ☒ C D
- 3 A B ☒ D
- 4 ☒ B C D
- 5 A ☒ C D
- 6 A B C ☒
- 7 ☒ B C D
- 8 A B ☒ D
- 9 A B C ☒
- 10 A B ☒ D

- 11 ☒ B C D
- 12 A B ☒ D
- 13 A ☒ C D
- 14 A B C ☒
- 15 A B C ☒
- 16 ☒ B C D
- 17 A B ☒ D

ÖNEMLİ HATIRLARMA:

UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.

**TİCARİ AMAÇLI
KULLANILAMAZ.**